

Sveučilište u Rijeci
Filozofski fakultet u Rijeci
Odsjek za filozofiju

Pitanje imigracijske politike: pregledni doprinos raspravi otvorenih i zatvorenih granica
seminar

Kolegij: Filozofija politike

Nositelj kolegija: prof. dr. sc. Neven Petrović

Suradnici na kolegiju: doc. dr. sc. Nebojša Zelić i dr. sc. Ivan Cerovac

Godina: druga godina diplomskog dvopredmetnog studija filozofije (nastavnički modul)

Studentice: Dora Ivančan, Sara Sušanj

Rijeka, srpanj 2019.

Sadržaj

1. Uvod	3
2. Konvencionalan pogled i protuprimjeri	4
3. Liberalni pogledi	8
3.1. Argument slobode međunarodnog kretanja i protuprimjer	8
3.2. Argument egalitarističke sreće	9
3.3. Neidealni pristup imigraciji	10
3.4. Ocjena neidealnog pristupa	11
4. Ocjena pozicije liberalnih pogleda u kontekstu otvorenih granica	13
5. Zaključak	14
6. Popis literature.....	15

1. Uvod

U posljednjih tri desetljeća pitanje etike migracija pojavljuje se kao tema koja pobuđuje interes filozofa politike. Pitanja etike migracije se uglavnom odnose na različite dimenzije globalne migracije, odnosno teritorijalno priznavanje, priznavanje državljanstva, te prava i obaveza osoba koja nemaju državljanstvo, odnosno prihvata migranata.

Prema poziciji konvencionalnog pogleda na migraciju, države obično prihvaćaju useljenike čije talente, imovinu, značajke ili vještine percipiraju kao nacionalne interese, ali su moralno slobodni zabraniti migraciju. S druge strane, postoje dvije linije argumentacije koje brane pitanja slobode i jednakosti kao temeljnim egalitarnim idejama, jedna koja govori da države imaju *prima facie* dužnosti držati granice otvorenima, prihvaćajući sve koji traže prihvaćanje, i druga koja navodi kako su liberalna demokratska društva moralno obavezna prihvatiti migrante kao djelomičan odgovor na stvarne globalne nepravde, poput siromaštva i kršenja ljudskih prava ali bez obrane otvorenih granica *per se*.

Cilj ovog rada je ponuditi pregled rasprave i argumenata u pitanju imaju li liberalne demokratske države moralno pravo ograničiti migraciju ili birati politike koje služe njihovim nacionalnim interesima (isključujući i potencijalne migrante onako kako im odgovara). S druge strane, koji su argumenti koji idu u prilog tome da su sloboda i jednakost temeljne liberalne vrijednosti koje zahtijevaju od država da održavaju otvorene granice.

Pregled rasprave ide u smjeru da se prvo nude argumenti u kontekstu konvencionalnog pogleda, odnosno na obranu prava države da isključi (potencijalne) migrante, zatim u kontekstu slobode kretanja i otvorenih granice te ocjene pozicije otvorenih granica, neidealnog pristupa migraciji i ocjeni neidealnog pristupa migraciji.

2. Konvencionalan pogled i protuprimjeri

Najpoznatiju filozofsku obranu stajališta da države imaju široko pravo kontrole svojih granica, uključujući pravo na reguliranje imigracije sukladno nacionalnim prioritetima, nudi Walzer (1983, prema Wilcox, 2009). Političko članstvo shvaća kao društveno dobro kojeg čije zajedničko razumijevanje političke zajednice. To podrazumijeva da članovi političke zajednice trebaju biti slobodni odlučiti tko je primljen u njihovu političku zajednicu u skladu s vlastitim shvaćanjem. Iz toga slijedi da moramo nešto znati o prirodi liberalnih demokratskih zajednica, kako bismo utvrdili koja je vrsta imigracijske politike prikladna. Međutim, budući da su političke zajednice uglavnom velike i apstraktne, njihova priroda se može teško shvatiti. Stoga Walzer uspoređuje liberalno-demokratska društva s drugim, malim udruženjima koja lakše razumijemo, kao što su susjedstva, klubovi, obitelji i politika članstva koja ih vodi, a koji određuju koja imigracijska politika je prikladna za liberalne demokracije (Wilcox, 2009).

Prema Walzer (1983, prema Wilcox, 2009) prvi model kojeg promatra jest model susjedstva. Susjedstva nemaju formalnu legalnu politiku prijema, iako stanovnici mogu izabrati ne prihvatiti pridošlice, država ne sprečava pojedince da se nasele u susjedstvu koje odaberu. Pitanje trebaju li liberalna demokratska društva usvojiti politike članstva slične onima u susjedstvu jest pitanje trebaju li liberalne države održavati otvorene granice, dopuštajući potencijalnim useljenicima da se nasele u kojoj zemlji žele? Walzer tvrdi da ne. Budući da su građani predani zaštiti svoje kulture i političkog života od uočenih prijatelji stranih osoba, slobodnoj migraciji na nacionalnoj razini bi se gotovo sigurno usprotivila lokalna razina. Takvo lokalno zatvaranje je nepoželjno u liberalnim društvima, dakle, države moraju biti u stanju regulirati imigraciju kako bi zaštitili slobodu, dobrobit i kulturu sadašnjih građana.

Stoga Walzer predlaže da su liberalna demokratska društva nalik na klubove: slobodni su odabrati vlastite odluke o prijemu, prihvatiti i isključiti potencijalne članove u skladu s kolektivnim razumijevanjem. Međutim, Walzer smatra da analogija kluba ne uspijeva zahvatiti bitnu moralnu osobinu liberalnih društva. Za razliku od članova kluba, građani imaju moralne obaveze određenim nepoznatim grupama nečlanova, poput onih s kojima dijele značajne kulturne ili etničke veze. U tom su smislu, liberalna demokratska društva poput obitelji, „jer je obilježje obitelji da su njihovi članovi moralno povezani s ljudima koje nisu izabrali, koji žive izvan kućanstva“ (Walzer, 1983, prema Wilcox, 2009: 4). Ova sklonost srodstvu ima važne implikacije za politiku dolaska imigranata. Posebno implicira da bi rodbina sadašnjih građana i raseljenih etničkih državljana trebala dobiti prioritet prijema. Dodatno ograničenje liberalne

imigracijske politike jest da budući da odluke o prijemu reguliraju odnose između članova i stranaca, njima se upravlja po načelu kolektivne uzajamne pomoći, koje tvrdi da je društvo dužno pomagati potrebitim nečlanovima ako je potreba akutna, a troškovi pružanja pomoći usporedivo zanemarivi. Međutim, u slučaju političkih tražitelja azila, pojedinaca koji bježe iz svoje zemlje kako bi izbjegli politički ili vjerski progon, dužnosti uzajamne pomoći mogu se ispuniti samo teritorijalnim priznanjem. Stoga Walzer zaključuje da liberalne države imaju široko pravo regulirati imigraciju u skladu s kolektivnim samorazumijevanjem, pod uvjetom da prihvate barem neke, usko definirane, izbjeglice (Wilcox, 2007)

Jedna istaknuta linija kritika dovodi u pitanje analogije koje Walzer povlači između liberalnih demokratskih država i drugih udruženja. Države i klubovi se razlikuju u nekoliko moralno relevantnih aspekata, najočitiije, članstvo u država je obično ne dobrovoljno, države imaju teritorijalnu nadležnost, koju klubovi nemaju i države pružaju mnogo širi raspon dobara svojim članovima od klubova. S obzirom na te razlike, kritičari tvrde da Walzer ne može jednostavno derivirati pravo liberalnih demokratskih zajednica da izaberu svoje politike članstva iz činjenice da većina klubova slobodna odabrali svoje članove. U nedostatku daljnjeg argumenta, postavlja se pitanje imaju li političke zajednice legitimno pravo izabrati politiku članstva koju žele.

Kao prigovor Walzerovoj tezi, a zbog razloga kao prethodni, većina liberalnih filozofa odbacuje Walzerovu obranu pretpostavljenog prava države da isključi potencijalne useljenike. Ipak, neki tvrde da njegov argument daje vrijedan uvid: odluke o članstvu vezane su uz kolektivno samoodređenje. U vezi s time, nekoliko je filozofa pokušalo izvući normativne implikacije, tvrdeći da pravo na kolektivno samoodređenje uključuje pravo na isključivanje potencijalnih imigranata. Prvim argumentom se tvrdi da je pravo države da isključuje proizlazi iz kolektivnog prava na slobodu udruživanja, a drugim se pokušava derivirati pravo isključivanja iz kolektivnog vlasništva javnih institucija. (Wilcox, 2015)

Argument slobode udruživanja polazi od Wellman (Wellman 2008, Wellman i Cole 2011 prema Wilcox, 2015) koji tvrdi da kolektivno pravo na samoopredjeljenje uključuje pravo na zatvaranje granica, isključujući sve potencijalne imigrante, uključujući izbjeglice. Njegov argument slijedi u dvije faze. Prva nastoji utvrditi da države imaju opće pravo na samoopredjeljenje (što uključuje pretpostavljeno pravo isključivanja potencijalnih imigranata), a drugoj je cilj pokazati da ovo pravo nije nadjačano standardnim egalitarnim i libertarijanskim razlozima, te da stoga države mogu legitimno zatvoriti granice.

Argument započinje relativno nespornom tvrdnjom da pojedinci imaju osnovno pravo na samoopredjeljenje, koje uključuje pravo na slobodu udruživanja (kao što su primjerice slučajevi braka ili religije). Zatim sugerira da građani imaju kolektivno pravo za samoopredjeljenje, koje uključuje pravo na izbor koji potencijalni imigranti su prihvaćeni u državu ili na potpuno isključivanje imigracije. Wellman u tom slučaju ističe da je državno pravo isključenja potencijalnih imigranata presumptivno pravo, koje se kao takvo može nadvladati suprotstavljenim moralnim tvrdnjama. Samaritanske (koje zahtijevaju da bogate države pomognu strancima koji žive u krajnjem siromaštvu) i relacijske egalitarne (koje zahtijevaju od država da smanje nejednakosti koje doprinose ugnjetavanju unutar transnacionalnih strukturnih odnosa) dužnosti mogle bi ograničiti pravo na isključivanje. (Wilcox, 2015) Međutim, Wellman inzistira da nijedna od ovih dužnosti ne zahtijeva od države da otvaraju svoje granice jer se te dužnosti mogu ispuniti u obliku materijalne pomoći ili vojnom intervencijom.

Neki autori odbacuju Wellmanovu tvrdnju da pravo na slobodu udruživanja uključuje pravo na isključivanje potencijalnih migranata. Primjerice, Fine ističe da pravo na samoodređenje koje štiti samo radnje koje se tiču samih pojedinaca i grupa, ne daje moralnu slobodu da sudjeluju u ponašanju koje šteti drugima, u smislu ometanja njihovih značajnih interesa. Wellman smatra da država obveze prema potrebitima može ispuniti transferom materijalne pomoći. Međutim, Fine tvrdi da pojedinci mogu imati druge značajne interese, kao što su društveni, obiteljski, kulturni, politički ili ekonomski, koji se mogu zadovoljiti samo preseljenjem u novu državu, te stoga u mnogim slučajevima pravo na samoodređenje ne daje liberalnim državama pravo na isključivanje potencijalnih imigranata (Fine, 2010 prema Wilcox, 2015).

Drugi kritičari prigovaraju drugoj fazi argumenta. Wilcox (2015) tvrdi da je izvoženje pomoći često neprikladan način ispunjavanja relacijskih egalitarnih dužnosti jer transferi pomoći imaju tendenciju da stvaraju vrste opresivne odnose koje relacijski egalitaristi odbacuju. Primjerice, doprinosenje ekonomske pomoći može omogućiti zemljama donatorima da dominiraju nacijama primateljima postavljanjem uvjeta za njezinu upotrebu ili korištenjem mogućnosti kontinuirane pomoći kako bi se stekla nepravedna prednost u pregovorima o drugim politikama. Nadalje, samo transferiranjem pomoći često se ne mogu ispraviti nepravde koje stvaraju relacije egalitarne dužnosti, jer se te nepravde održavaju neprestanim nepravednim ekonomskim politikama. Kritičari također odbacuju Wellmanovu tvrdnju da se samaritanske dužnosti mogu ispuniti vojnom intervencijom na sličnim osnovama (Wilcox, 2015).

S druge strane, Pevnick (2011, prema Wilcox, 2015) dijeli Wellmanovo uvjerenje da *prima facie* pravo na isključivanje imigranata je vezano za pravo kolektivnog samoodređenja, no njegov prikaz te povezanost razlikuje se od Wellmanova u dva aspekta: on izvodi pravo isključivanja od zahtjeva za kolektivnim vlasništvom (ne od prava na slobodu udruživanja) i priznaje da u praksi, širok raspon moralnih dužnosti prema strancima može biti važniji od pretpostavljenog prava na isključivanje. Pevnick argumentira da je pravo na samoodređenje utemeljeno na posebnoj vlasničkoj vezi između građana i njihovih institucija (kojima doprinose primjerice putem poreznih davanja), te stoga budući da su državne institucije neraskidivo vezane uz teritorij, zaključuje da kolektivna vlasnička prava uključuju pravo isključivanja potencijalnih imigranata. On priznaje da potencijalni imigranti imaju moralne zahtjeve koji nadmašuju pravo isključivanja, a u tim slučajevima države im moraju odobriti ulazak. Također priznaje četiri slučaja globalne nejednakosti koji stvaraju stroge moralne dužnosti prema strancima:

- a) kada jedna grupa padne ispod nekog minimalnog standarda pristojnog života, dok druga uživa višak bogatstva,
- b) kada su nejednakosti izravna posljedica nezakonitih postupaka bolje stojeće skupine u prošlosti,
- c) kada nejednakosti prijete narušavanjem pravedne interakcije među strankama u snažnim transnacionalnim odnosima i
- d) kada nejednakosti proizlaze iz nepravedne raspodjele naknada ili opterećenja unutar samoodržive sheme društvene suradnje. (prema Wilcox, 2015: 6)

3. Liberalni pogledi

Neki liberali, poput Carensa (1996), tvrde da temeljna liberalna načela, kao što su sloboda i jednakost, ne podrazumijevaju da liberalne demokratske države imaju široke ovlasti u sprečavanju imigracije, nego da države imaju *prima facie* obvezu održavanja otvorenih granica. Prva poznata linija argumentacije dužnosti održavanja otvorenih granica proizlazi iz prava na slobodu međunarodnog kretanja, a druga se oslanja na egalitarističku ideju sreće kako bi se uspostavila dužnost da se prihvate svi potencijalni imigranti. (Wilcox, 2009: 7)

3.1. Argument slobode međunarodnog kretanja i protuprimjer

U ranijim radovima Carens brani pogled da sloboda za liberale znači temeljno pravo na slobodu kretanja, na način da argumentira da svaka od tri glavna teorijska pristupa liberalizmu – utilitarizam, liberalni egalitarizam i libertarijanizam – impliciraju da liberalna država treba održavati otvorene granice. Carens je najnaklonjeniji Rawlsovom egalitarizmu. Prema njegovoj interpretaciji Rawlsa, stranke u početnom stanju odabiru globalna načela pravde, a ne nacionalna načela koje se primjenjuju samo unutar određene države. Stoga bi, prema Carensu, *shema* jednakih osnovnih prava uključivala pravo na slobodno međunarodno kretanje. On argumentira da je sloboda međunarodnog kretanja jednako važna kao sloboda (nacionalnog) kretanja, zato što se svaki razlog kojeg pojedinac može imati za seljenje u drugu državu (*state*) unutar zemlje (*country*), može primijeniti na kretanje preko nacionalnih granica (Carens, 1996, Wilcox, 2009: 8). Međutim, ograničenja pojedinih sloboda, uključujući slobodu međunarodnog kretanja, legitimna su ukoliko su nužna za dugoročno očuvanje tih sloboda. Budući da takva ograničenja podrazumijevaju nadvladavanje osnovnog prava, ona se mogu opravdati samo najjačim razlozima i temeljem racionalnosti koja je kompatibilna s liberalnim obvezama. S obzirom na ta razmatranja, Carens sugerira da države mogu legitimno ograničiti imigraciju u onoj mjeri u kojoj je to potrebno za održavanje javnog reda, osiguravanje nacionalne sigurnosti na nacionalnoj razini i zaštitu liberalnih institucija od useljenika s neliberalnim političkim vrijednostima (Carens, 1996).

Protuprimjer koji ovom shvaćanju upućuje Miller, počiva na razlici između osnovnog (*basic*) i golog (*bare*) interesa. Osnovni interes odnosi se na nešto što je od vitalnog značaja za ljudsku dobrobit, kao što su sredstva za preživljavanje i stoga opravdava zaštitu moralnim pravom. Goli interes jest legitiman interes ali općenito nije toliko važan da bi zaslužio moralnu zaštitu. Drugim riječima, Miller priznaje da ljudi imaju osnovni interes za slobodno kretanje

unutar države i da slobodno međunarodno kretanje može biti osnovni interes u nekim slučajevima, kao što je kod političkog progona ili gladi. Međutim, inzistira da većina ljudi ima samo goli interes za slobodom u međunarodnom kretanju. Dokle god građani imaju adekvatan raspon mogućnosti (razuman izbor zanimanja, kulturne aktivnosti itd.) u svojoj domovini, njihov interes za slobodnim međunarodnim kretanjem ne opravdava zaštitu kao temeljno moralno pravo. Stoga zaključuje da je sloboda međunarodnog kretanja u najboljem slučaju korektivno pravo osoba čija se temeljna prava ne mogu osigurati u njihovoj domovini, tj. to nije osnovno ljudsko pravo kao što Carens tvrdi (prema Wilcox, 2009).

3.2. Argument egalitističke sreće

Egalitaristi sreće tvrde da bi društvena korist i teret trebali biti na temelju odgovornih odluka ljudi, a ne na temelju okolnosti koji nad njima nemaju kontrolu. Distributivna pravednost zahtijeva minimiziranje učinaka čimbenika koji se mogu pripisati sreći, kao što su prirodne sposobnosti, u dodjeljivanju društvenih koristi i tereta. Stoga egalitaristi sreće teže podržavati politiku redistribucije koja podrazumijeva transfer društvenih koristi od osoba koje su u prednosti zbog sreće osobama u nepovoljnijem položaju zbog loše sreće. Dok većina egalitarista problematiziraju o pravednosti unutar jednog demokratskog političkog društva, egalitaristi sreće smatraju da moralna jednakost podrazumijeva da principi distribucije trebaju biti primijenjeni globalno, bez obzira na političke granice.

Argument započinje nespornom tvrdnjom da je država u kojoj se pojedinac rodi stvar sreće. Zatim se argumentira da su globalne ekonomske nejednakosti, koje su determinirane primarno državom u kojoj se rodi, nejednakosti također mogu pripisati sreći. Iz stoga slijedi da pravednost zahtijeva eliminaciju globalnih ekonomskih nejednakosti među pojedincima. Granice održavaju takve nejednakosti sprječavanjem pojedinaca rođenih u siromašnim zemljama da pristupe mogućnostima i koristima bogatih društava. Stoga, globalna pravednost zahtijeva od bogatih društava da održavaju otvorene granice (Wilcox, 2009).

Neki kritičari, kao što je Wellman (prema Wilcox, 2015), tvrde da taj argument nadjačava normativnu snagu jednakosti sreće, budući da iako su moralne tvrdnje stvorene relacijskom jednakošću dovoljno stroge da nadmašuju državni interes za isključivanjem imigranata, one koje generira jednakost sreće nisu. Drugi kritičari argumenta egalitarizma sreće priznaju da bogata država ima dužnosti prema strancima, ali poriču da je otvaranje granica

prikladan način za ispunjavanje tih dužnosti. Primjerice, Pogge (2006, prema Wilcox, 2015) tvrdi da migracija neće riješiti siromaštvo iz dva razloga:

- i) broj potrebitih premašuje broj imigranata koje bi bogate države mogle priznati, tako da bi otvorene granice ostavile mnogo neriješenog siromaštva,
- ii) povećana migracija neće pomoći najgore stojećima (budući da će bogate zemlje vjerojatno postaviti neki gornji broj useljenika te preferirati one s vještinama i obrazovanjem za koje smatra da su u nacionalnom interesu).

3.3. Neidealni pristup imigraciji

Zagovornici ovog stajališta tvrde da liberalne države imaju daleko veće dužnosti primati imigrante nego što to konvencionalan stav priznaje, a da se ne pravi pravo na slobodu međunarodnog kretanja. Prvi, argument globalnog siromaštva, tvrdi da bi bogate države trebale održavati otvorene granice jer je migracija učinkovit način ublažavanja globalnog siromaštva, a temelji se na tvrdnjama da:

- a) članovi bogatih društava imaju snažne obveze ublažavanja globalnog siromaštva i
- b) politike koje favoriziraju otvorene granice u mnogim su slučajevima djelotvorno sredstvo za ispunjenje tih obveza (prema Wilcox, 2009).

Argumenti za prvu od ovih tvrdnji dolaze u dvije široke forme. Prva konceptualizira dužnost ublažavanja siromaštva kao humanitarnu moralnu obvezu. Zagovornici kao Signer obično tvrde da su pojedinci dužni ublažiti ozbiljno siromaštvo, bez obzira na nacionalnost ili zemljopisni položaj, pod uvjetom da to mogu učiniti bez usporedivih žrtava (Wilcox, 2009). Druga tvrdi da su bogata društva obveza dio svog bogatstva prenijeti u siromašna društva temeljem načela globalne distributivne pravednosti. Neki zagovornici kao Beitz, pokušavaju utvrditi da bi se liberalna egalitarna načela, posebice redistributivna, trebala primjenjivati na globalnoj razini. Drugi globalne redistributivne obveze shvaćaju prvenstveno kao kompenzacije dužnosti, kao što je to kod Poggea, koji tvrdi da su bogata društva najmanje djelomično odgovorna za to siromaštvo.

Neki teoretičari smatraju da bi politike otvorenih granica trebale služiti barem kao djelomične alternative strategijama u ublažavanju globalnog siromaštva. Whelan navodi nekoliko razloga u korist otvorenih granica nad strategijom inozemne pomoći. Prvo, tradicionalna pomoć često se gubi kroz neučinkovitu administraciju, troše se na loše osmišljene

projekte ili ih preusmjeravaju korumpirane elite. Drugo, zato što je otvorena imigracija kolektivni odgovor na globalno siromaštvo, to ne bi stavilo nepravedan teret na neke bogate pojedince. Konačno, za razliku od tradicionalne pomoći, otvorenija imigracijska politika proširila bi opseg ljudske slobode i minimizirala ekonomske nejednakosti, te su takve politike više u skladu s tradicionalnim obvezama liberalizma (Whelan, 1992, prema Wilcox 2009).

Drugi neidealni pristup imigraciji, kojeg brani Wilcox (2009), tvrdi da liberalne demokratske države imaju moralnu obvezu prihvatiti potencijalne imigrante koji bi inače bili izloženi ozbiljnoj šteti od politika tih država. Kako bi ovaj princip utjecao na dolazak imigranata? Wilcox razmatra dužnost prestanka kršenja ljudskih prava. Primjerice, pretpostavimo da je vojska jedne zemlje oštetila infrastrukturu druge, uzrokujući nestašicu hrane i medicinske skrbi među civilima. Ako se ova šteta ne može popraviti prije nego što dođe do daljnjih kršenja ljudskih prava, odgovorno društvo mora ponuditi pristup osobama koje bi inače bile povrijeđene. Prihvaćanje imigranata će također biti potrebno ako je preseljenje jedino moguće sredstvo kojim se može nadoknaditi pojedincima za prošle povrede ljudskih prava (Wilcox, 2009). Općenito je mišljenje da bi poštena kompenzacija zahtijevala vraćanje na barem ono stanje koje je bilo prije nego je šteta nastupila. Iako će društva koja krše prava moći nadoknaditi štetu žrtvama u njihovim matičnim državama, u određenim okolnostima naknada neće biti moguća dok žrtve nastavljaju živjeti u svojim zajednicama. U takvim slučajevima društvo koje krši prava mora odobriti ulazak oštećenim pojedincima i tamo im nadoknaditi štetu (Wilcox, 2009).

3.4. Ocjena neidealnog pristupa

Ovi pristupi imaju po Wilcox (2009) najmanje dvije prednosti u odnosu na standardni položaj otvorenih granica. Prvo, argumenti nisu podložni prigovoru da sloboda međunarodnog kretanja nije stvarno ljudsko pravo. Za razliku od Carensovih pristupa, ovi pristupi se pozivaju samo na široko prihvaćena ljudska prava (kao što je pravo na život) a ne na kontroverzna prava, kao što je pravo na slobodu međunarodnog kretanja. Neidealni argumenti su također imuni na Blakeov prigovor da su imigracijska ograničenja uglavnom u skladu s idealom moralne jednakosti. Kao što smo vidjeli, argumenti globalnog siromaštva i globalne štete pokazuju da neki potencijalni imigranti imaju vrlo jak moralni zahtjev, ako ne i pravo, na ulazak u relativno bogata društva.

Neidealni pristupi imigraciji podliježu dvjema vrstama prigovora. Prvi dovodi u pitanje same argumente. Kao odgovor na argument globalnog siromaštva, neki filozofi odbacuju tvrdnju da članovi bogatih društava imaju jake obveze ublažavanju globalnog siromaštva. Drugi prihvaćaju tu tvrdnju, ali poriču da su otvorene imigracijske politike prikladno sredstvo za ispunjenje tih obaveza, kao što to čini Pogge (prema Wilcox, 2009: 7).

Druga vrsta prigovora izaziva zabrinutost oko metodologije koju primjenjuje. Kako bi se utvrdili načini na koje postojeće nepravde utječu na imigracijske dogovore, neidealni pristupi moraju uzeti određene značajke neidealnog svijeta kao što je on dan. Te značajke uključuje nepravde za koje se smatra da su relevantne za imigraciju, kao što je siromaštvo i kršenje ljudskih prava. Neidealni pristup, uključujući ovdje oboje, implicira dodatna svojstva neidealnog svijeta, kao što je pravo na reguliranje imigracije. U mjeri u kojoj ovi pristupi zamjenjuju kritičko ispitivanje temeljne moralnosti takvih obilježja, oni bi nehotice mogli doprinijeti legitimizaciji nepravednih dogovora. To upućuje da bi normativna analiza imigracije trebala riješiti ovo pitanje na razini idealne i neidealne teorije (Wilcox, 2009).

4. Ocjena pozicije liberalnih pogleda u kontekstu otvorenih granica

Miller smatra da analogija između mobilnosti unutar države i slobodne međunarodne mobilnosti ne stoji. On tvrdi da većina osoba ima samo goli interes za besplatnom međunarodnom mobilnosti. (Wilcox, 2009: 4)

Drugim prigovorom kojeg nudi Blake, dovodi se u pitanje tvrdnja da ograničenja useljavanja krše ideal moralne jednakosti. Blake tvrdi da je državljanstvo moralno značajno zato što ograničava granice vlasti, tj. država ima ovlasti nad građanima koje nema nad strancima. U liberalnim državama državna vlast mora biti opravdana onima koji su joj podložni, a budući da stranci uglavnom nisu podložni autoritetima drugih država, oni nemaju pravo na to opravdanje, što objašnjava zašto liberalne države mogu uskratiti pravo strancima, a da pritom ne narušavaju status moralne jednakosti. Nijedna liberalna država nije legitimna ako ne daje politička prava građanima, ali takve države ne trebaju proširiti ista politička prava na strance. Nadalje, liberalne države ne mogu uskratiti slobodnu mobilnost svojim građanima. Međutim, takve države ne moraju odobriti ulazak strancima jer nemaju pravo na takvo opravdanje. Stoga, zaključuje Blake, liberalne države mogu legitimno ograničiti imigraciju bez kršenja ideala moralne jednakosti, (Wilcox, 2009: 4) tako dugo dok njihova matična država osigurava osnovna prava i pruža širok raspon mogućnosti, njihov interes za preseljenjem u novu zemlju ne nalaže zaštitu kao pravo. Stoga je pravo na slobodu međunarodnog kretanja dodatno (*remedial*) pravo tih osoba čija se osnovna prava tih osoba čija se osnovna prava ne mogu osigurati u njihovoj domovini, a to nije osnovno ljudsko pravo kao što Carens tvrdi. (Wilcox, 2009: 5)

5. Zaključak

Globalne migracije podižu nekoliko važnih etičkih pitanja. Jedno od njih je imaju li liberalna demokratska društva jake moralne obaveze prihvatiti imigrante. Prema poziciji konvencionalnog pogleda na imigraciju, države obično prihvaćaju useljenike čije talente, imovinu, značajke ili vještine percipiraju kao nacionalne interese, ali su i moralno slobodni zabraniti imigraciju, s nekoliko iznimaka. U posljednje su vrijeme neki liberalni egalitaristi, među kojima je najistaknutiji Carens, počeli sučeljavati konvencionalan pogled s dvije linije argumentacije. Prvom, Carensom, se tvrdi da su ograničenja useljavanja u suprotnosti s temeljnim liberalnim egalitarnim idealima, uključujući slobodu, jednake mogućnosti i moralnu jednakost, iz čega slijedi da liberalne države imaju *prima facie* dužnost držati granice otvorenima, prihvaćajući sve useljenike koji traže prihvaćanje. Drugom linijom argumentacije, razvijenom od Whelan i Wilcox, tvrdi se utjecajna, liberalna demokratska društva su moralno obvezana prihvatiti potrebite imigrante kao djelomičan odgovor na stvarne globalne nepravde, poput siromaštva i kršenja ljudskih prava, te zaključuju da stoga liberalne države imaju mnogo širu dužnost primati imigrante nego što to konvencionalna pozicija podrazumijeva, ali bez obrane otvorenih granica *per se* (kao takvih).

6. Popis literature

Carens H. J. (1996). Realistic and Idealistic Approaches to the Ethics of Migration. *The International Migration Review*, 30 (1): 156-170.

Wilcox, S. (2007). Immigrant Admissions and Global Relations of Harm, *Journal of Social Philosophy*, 38 (2): 274-291.

Wilcox, S. (2009.) The Open Borders Debate on Immigration. *Philosophy Compass*, 4 (1): 1-9.

Wilcox, S. (2015). Immigration and Borders, U: Fiala, A. *Forthcoming in The Bloomsbury Companion to Political Philosophy*. Bloomsbury: New York.